

# BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona  
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája  
Batthyány-utca 5. sz.

## Városok iparpártolása.

Az a nagyszabású mozgalom, mely néhány esztendővel ezelőtt indult a honi ipar hathatóssabb támogatása, nagyobb felkarolása ügyében, úgy látszik mégis felszinen fogja tartani magát, nem lesz elhangzott, üres frázis, nem lesz szalmacséplés, hanem komoly, jelentőségeltjes akcióvá növi ki magát. Az iparpártolás ügye tehát nem halt meg, csak aludt. Most már nemcsak szóban és írásban, ankettezésben és kongresszusokban emlékeznek meg a magyar ipartermékek istápolása tárgyáról, hanem tesznek, cselekszenek, agitálnak lelkesedéssel, önzellenül — és lehet mondani — eredménnyel. Itt van például a *Magyar Védőegyesület* és *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége*, mind a két intézmény vezetősége oly nagyfokú és buzgó tevékenységet fejtett ki a honi iparpártolás érdekében, hogy teljes elismeréssel kell adoznunk nemes, hazafias és értékes működésükért.

A *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége*-nek debreceni fiókjá azzal a kéréssel fordult Debrecen város képviselőtestületéhez, hogy minden ipari szükségletét a hazai ipartól szerezze be. Debrecen város közgyűlése e kérésnek megfelelően egyhangulag kimondta, hogy mindenféle ipari szükségletének beszerzésénél kizárólag magyar iparterméket fog vásárolni, s hogy szigorúan ellenőriztetni fogja a szükségleti tárgyakkal hazai termelését, valamint az ezeknél fölhasznált nyers anyagok és félgyártmányok magyar eredetét. Debrecen városa e határozatáról a M. Gy. O. Sz.-ét is értesítette, melynek igazgatósága legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy Debrecen városát e hazafias elhatározásáért üdvözli és a város közönségé-

nek a magyar ipar háláját és elismerését tolmácsolja. Együttal elhatározta a *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége*-nek igazgatósága, hogy a többi magyar városokat egyenkint föl fogja kérni, hogy Debrecen város határozatát tegyék magukévá és érvényesítsék a debreceni határozatnak mindkét pontját.

Ime a fentebbiekből világosan kitűnik, hogy a honi iparpártolás ügye nem feneklett meg, csak most fogja teljes nagyságában kibontani szárnyát s beröpüli majd széles e hazát. Debrecen városa hatalmas lökést adott az egész mozgalomnak s egy pillanatig sem kételkedünk abban, hogy a többi magyar város gyors egymásutánban fogja példáját követni.

Elvégre itt az ideje, hogy a magunk lábán próbáljunk járni, ne fogódzunk szünes-szüntelen idegen kabátba, mint az elkényeztetett gyermek anyja szoknyájába. Tanuljuk megbecsülni magunkat és értékünket, ne higgyük azt, hogy az idegen, főleg osztrák ipar nélkül nem tudunk megenni. A közönség meg hagyjon fel bizalmatlanságával s testestül-lelkestül legyen meggyőződve arról, hogy kellő támogatás és felkarolás mellett a magyar iparos is tud oly jó és oly olcsó dolgokat produkálni mint az osztrák vagy más külföldi iparos. Hogy tudjon a magyar ipar tért hódítani, versenyképessé válni, ha idehaza se támogatják? S miképen boldoguljon a különben törekvő, ügybuzgó és szakképzett magyar iparos, ha nem veszik meg készítményét s miképp legyen egyre nagyobb munkakedve, hogy jobbat és jobbat teremtsen, mikor a nyakán marad a portékája?

Avagy talán oly szégyenletes dolognak tartja közönségünk, ha honi ipar termékeket vásárol vagy fogyaszt és inkább veszi

a külföldi ipartermékeket? Soha se restelkedjék társadalmunk amiatt, hogy a magyar ipart támogatják mert eltekintve attól, hogy ez hazafias kötelessége, egy cseppet se jár rosszabbul, mint az idegen holmiva.

Talán végre a helyes és célravezető uton vagyunk. A debreceni példán fölbüzdülnek a többi városaink és helységeink is s azon lesznek, hogy minél tevékenyebben vegyenek részt a honi ipar fölkarolásában, azon lesznek, hogy lassankint kiszorítani, elnyomni segítsék mindazt a mi nem hazai gyártmány s helyébe minderötletesebb magyar ipar alakulhasson ki. Reméljük hogy a honi műpártolás nagybecsű ügye végre-valahára dülőre jut s arra a pontra érünk, mely új lendületet ad eárvurt, megbénított iparügyünknek.

### Folytatólagos minisztertanács.

Ma délelőtt Tisza István gróf miniszterelnök elnöklésével folytatólagos minisztertanács volt, melyen a kabinet valamennyi tagja részt vett.

### Gromon államtitkár távozása.

Gromon Dezső, a honvédelmi miniszter államtitkára, csakugyan megváltik állásától s nyugalomba vonul. Gromon husz évet töltött nehéz és fontos politikai állásában s husz esztendei szolgálatának jubileumát még hivatalban megüli s aztán távozik ő felségének nagyértékű kitüntetésével. Természetesen a képviselőház tagjául megmarad. Gromon minapi audienciája a királynál az államtitkár-válság dolgában történt. Úgy tudjuk, hogy az államtitkár egyedül és kizárólag Münnich Aurél.

## Politikai mozgalmak.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, 1904. szept. 24.

A tegnap megkezdett kormánytanácsot a miniszterelnöki palotában ma délelőtt tíz órakor folytatták. A konferencián ma is a kormány valamennyi tagja részt vett. Tegnap a költségvetéssel foglalkoztak, ezzel azonban csak annyiban, hogy egy-némely elvi kérdés felett kellett dön-

teni. Ezeknek a sorába tartozik a tisztviselők fizetésemelésük és a vasutasok szabályozott illetményének miként való beillesztése. A mai folytatólagos tanácson a sztrájkok dolgában is döntött a kormány Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter előterjesztésére. Hogy a döntés milyen irányban történt, ezt már a legközelebb tudjuk meg.

\* \* \*

A Lloyd-klubban tegnap élénk élet uralkodott. Annak az eleve való meghirdetése, hogy a kormány tagjai csütörtökre teljes számban gyűlnek egybe a fővárosba, számos szabadelpvű párti képviselőt hozott fel Budapestre. A párthelyiségben megjelent Tisza István gróf kormányelnök és Khuen Héderváry gróf a király személye körül miniszter is. A megjelent párttagokra kellemes benyomást keltett, hogy az 1904. évi költségeloirányzat nem fog deficittel zárulni, bár a tisztviselők és a vasutasok fizetésemelése jelentékeny módon terhelte meg a büdzt és aé ezidei termés rendkívül gyenge volt. Általában véve is a költségvetés egyensúlyának hire kellemes szenzációja a megkezdődött évadnak. Khuen Héderváry Károly gróf a délután elutazott a fővárosból és holnap este Tisza István gróf kormányelnök is elhagyja Budapestet, a hová csak október elejével tér vissza állandó tartózkodásra.

\* \* \*

Az erdélyi románok pártalakulásáról cikkeznek most nagysűrűen a bukaresti lapok. Azon panaszoknak egyértelműen, hogy a mig a fajmagyaroknál mint a gomba teremnek a különféle pártok, a magyar kormány a románoknak nem engedi meg külön nemzetiségi párt alakítását. A magyar kormány szerintük tévesen értelmezi a kiegyezési törvényt és azt vallja, hogy Magyarországon a pártok alakulása nemzetiségek szerint tilos. A mig a románok a képviselőválasztásokkal szemközt pozitív magatartást tanúsítottak, a törvénynek ilyen értelemben való értelmezése hidegen hagyta a

LEVÉLPAPIROK

NÉVJEGYEK

FALRAGASZOK

MEGHIVÓK

LEVÉLBORITÉKOK

Jutányos árban  
csinos kivitelben  
készíti

Kladek és Hamburger könyvnyomdája

Szabadkán  
Batthyány-utca  
3. szám.

BÁLI JEGYEK

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

BÁLI MEGHIVÓK

nemzetiségeket, de most, hogy a románok is részt akarnak venni az általános képviselőválasztásokon, a magyar kormány jelzett felfogását nagyon sérelmesnek tartják. Mindezen azonban nem riasztja vissza a magyarországi románságot, hogy mindenütt, a hol csak tehetik, jelöltet állítsanak.

## Kórházunk bajai.

Napok óta foglalkoztatják városunk közvéleményét a Mária Valéria kórház bajai.

A Tüske eset után Breár trácho-más betegnek öngyilkossági kísérlete zavarta föl a kedélyeket. A beteget rendesen ápolják, s az öngyilkossági kísérlet elkövetése után sebeit azonnal bekötötték.

Az ügyben a kihallgatást szakadatlanul végzi Szalay Mátyás főkapitány. Ma délután Klein Adolf drt és Pécies szigorló orvost hallgatták ki. A vizsgálat adatait azonban addig, míg az ügy teljesen befejezve nem lesz, nyilvánosságra hozni nem lehet.

A holnapi, szombati közgyűlésen, amint értesülünk, több interpelláció is lesz a kórházi ügyek tárgyában.

De még ezzel sem lesz vége az ügynek. Még a közel multból emlékezhetik a közönség azon hírlapi cikkekre, melyeket Lévy Zoltán, fővárosi hírlapíró irt a kórházban folyó dolgokról. Emiatt Schnier György sajtópörrt indított a cikk írója ellen.

Ebben az ügyben a tárgyalás folyó hó 9-dikére volt kitűzve de nem lehetett megtartani, mert Lévy Zoltán, mint tartalékos be van vonulva. Az új tárgyalást, mely minden valószínűség szerint nagyon szenzációs lesz, október 10 dikének 9 órájára tűzte ki a szabadkai törvényszék.

Lévy állításának bizonyítására számos tanut jelentett be, akiket a törvényszék be is idézett.

## Katholikus nagygyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 23.

Vaszary Kolos bibornok, hercegprimás, a folyó évi katolikus nagygyűlés ügyében a következő levelet intézte ifj. Zichy János grófhhoz, a nagygyűlés elnökéhez:

Méltóságos gróf, Elnök ur!

Köszönettel vettem tudomásul Méltóságodnak a folyó évben megtartandó országos katolikus nagygyűlés idejéről szóló szives értesítését.

Különös örömmre szolgál, hogy a katolikus nagygyűlés, mely a hitélet emelésében és a katolikus társadalmi tevékenység elevenítésében eddig is oly jelentékeny és üdvös intézménynek bizonyult, az idén a Boldogságos Szűz Szepőltelen Fogantatását valló hitcikkely kihirdetésének ötvenedik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepek keretében fog lefolyni.

Midőn tisztelettel értesitem Méltóságodat, hogy a védnökséget ez alkalommal is készségesen elfogadom,

Méltóságodnak és az előkészítő bizottságnak odaadó buzgó fáradozásaira Isten bőséges kegyelem áldását kérem.

Fogadja méltóságod kiváló tiszteletem és nagyrabecsülésem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1904. szept. hó 15-én.

Vaszary Kolos,  
bibornok, hercegprimás.

## Építőmunkások sztrájkja.

Budapest szept. 23.

Az építőmunkások sztrájkja, vagyis a mesterek bojkottja nem csak az építő, hanem a más szakmabeli iparra is káros hatással bír. Az építőmunkások sztrájkja, ha mielőbb befejezést nem nyer, megrendíti az ipart, a kereskedelmet egyaránt. A munkások kitűnően vannak szervezve és a sztrájkért lelkesednek. A munkások pénzhányban nem szenvednek s így könnyebben, gondtalanul jönnek össze a sztrájknyán. A mesterek pedig a kormánytól várják a garanciákat. A kormány halasztja, huzza döntését, daczára annak, hogy az építőmunkások sztrájkja, a mesterek bojkottja, országosan is fenyegeti nemcsak az építő, hanem az általános ipart.

E sztrájk káros hatására s beláthatatlan következményekre való tekintettel immár a kibékítő fonalat Láczy Leó, a kereskedelmi és ipar kamara elnöke vette a kezébe. Kezébe vette pedig a veszélybenforgó általános ipar érdekében, s mindent megmozgat, hogy a mesterek által kívánt garanciát a kormánynál kieszközölje.

Lode Rezső kir. iparfelügyelő pedig levélben felszólította Jakabffy Ferenczet az ipartestület elnökét, hogy a békéltetési bizottság tagjai neveit írja össze s azt mielőbb terjeszse eléje.

## HIREK.

### TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

**Szeptember 25.** A kath. legényegylet szüreti mulatsága saját helyiségében.

**Október 1.** A m. á. v. altisztkör hangversenye a Pest szálloda nagytermében.

**Október 2.** A szabadkai öngyógyító és gyógyító egyesület táncmulatsága az izr. szentgyűlés dísztermében.

**Október 2.** A szabadkai szabómunkások és munkások szüreti mulatsága a „Szarvas” vendéglőben.

Országos vásár Hodsághon szept. 25. és 26-án.

— **Egy bácskai urnó királyi kitüntetés.** A király kamjonkai Szemző Aglája kisasszonyt alapítványi hölgygé nevezte ki.

— **A montenegrói trónörökös utja.** A montenegrói trónörökös Danillo herceg és neje, akik Belgrádban jelen voltak a koronázási ünnepeken, holnap, szombaton utaznak el Belgrádból Szabadkán át a fővárosba különvonaton. A különvonat Szabadkán több percig fog időzni.

— **Bizottsági ülés.** A kereskedő tanonciskola felügyelő-bizottsága vasárnap délelőtt 10 órakor dr. Milkó Izidor elnökle alatt ülést fog tartani. Az ülés tárgyát a tanítói állások betöltése végett meghirdetendő pályázat fogja képezni.

— **Sátoros ünnepek.** Izraelita polgártársainknak holnap kezdődik nyolc napig tartó sátoros ünnepjük. Ezeket az ünnepeket a pusztában

való vándorlás emlékezetére rendezték.

### — Jóó Nándor végrendelete.

A kir. járásbiróság, mint hagyatéki bíróságnál ma délután olvasta fel Berke aljárásbíró a minap elhunyt Jóó Nándor bankigazgató, törvényszéki biz. tag végrendeletét. A nagy vagyon általános örököse dr. Jóó Aurél, h. városi főjegyző, az elhunyt unokaöccse. A család többi tagjairól évről-évre és kisebb-nagyobb hagyományokkal gondoskodott a végrendelet.

— **Temetés.** Ma temették Vukov Miklós, a főgymnasium nyolcadik osztályu tanulóját. Szorgalmas növendéke volt a gymnasiumnak, de már mikor a hetediket elvégezte, meglátszott rajta, hogy gyógyíthatatlan betegségben szenved. A nyolcadikba beiratkozott ugyan, de az iskola látogatását már meg nem kezdhetette. Tegnap éjjel tüdővészben meg is halt. A tanári karon és a diákságon kívül ott voltak a szülők ismerősei. Vojnich Sándor, Gyelmis Gerő, Vojnich Máté és számos virilis bizottsági tag.

**A tizezredik tanítvány.** Szép ünnepség folyt le a napokban az apatini polgári leányiskolában. Az intézet közbecsülésben álló igazgatójánál, Rauschenberger Jánosnál. igazgatói működése alatt a 10.000-ik tanítvány iratkozott be Mayer József téglagyáros leánykájá személyében. A jubiláns igazgató az egész tanári kar jelenlétében értékes arany gyűrűt nyújtott át tizezredik növendékének meghatározó szavak kíséretében. A jelenlévők lelkes éljenzése közben ért véget a beiratások kedves epizódja.

— **Ritualis fürdő.** A szabadkai izr. hitközség előjárósága elhatározta, hogy a régi zsidó templom udvarán levő évtizedek óta teljesen elbanyagolt ritualis fürdőt restauráltatja és modern fürdővé alakíttatja át. A jövő héten már megkezdik az átalakítási munkálatokat.

### — Elűvő helyett a fogságba.

Még a Rottmán féle sztrájkból kifolyólag ítéltek el Mamuzsich Kálmán, a gyárnak egyik alkalmazottját pénzbírságra, vagy fogságra. Ártatlanul keveredhetett Mamuzsich a bajba, de most már ezen nem segíthet. Fizetni nem tudott, a főkapitány tehát ma, büntetésének kitöltésére, beidézte és le is záratta. Később derült ki, hogy vasárnap kellett volna esküvőjét megtartania. Mikor a főkapitány ezt megtudta, Mamuzsich egyik ismerősének kérelmére Mamuzsichot szabadon bocsátotta, hogy esküvőjét megtarthassa.

— **Anyakönyvi hírek.** Meghaltak: Tumbász Anna 1 hó, Kozla Mária 26 év, Kozma István 16 hó, Földes Mihály 16 nap. Született 13, 6 fiu, 7 leány.

— **A budapesti meteorológiai-intézet jelentése** 1904 szeptember 23-án. Enyhe idő és elvétve kevés eső várható.

— **Aki tudja, hogy házi használatra új padlófűtő létezik, mely két órán belül csontkeményre szárad, az csak a mosható, tötévényileg védett EGLASINE padló-fényfűtő-fogja használni, mely a következő színekben, u. m. 1. szám világossárga, 2. szám barnássárga és 3. szám mahagónibarna színben kerül forgalomba, és melyből 1 kiló 14 négyzetméter felület beemelésére elegendő. Az Eglasine előnye az eddig használtban volt padlófűtőfűtőfűtő első sorban az, hogy szagtalan, másodsorban pedig, míg az eddigiek hosszú ideig száradván, tapadósak voltak és így a port és piszkot is magukhoz vonták, addig új**

Eglasine gyorsan szárad és keménysége mellett sem törékeny, hanem megtartja rugékonyságát és ellenálló képességét az időelötti kopással szemben. Az Eglasinet előszeretettel használják konyhabutorzat mázolására is, mert ez által fölöslegessé válik a gyakori és fárasztó surolás és eleget a butodaraboknak csupán időnkinti, tiszta, szappannélküli nedves ruhával való megtörölgetése. Az Eglasine az 1902. évi londoni nemzetközi kiállításon a legfelsőbb kitüntetését nyerte. Egyedüli raktár: Zalán Béla droguistánál Szabadka, Kossuth-utca. Ugyanott újfajta tükörfényű Parkett és ruha padló-pasták kaphatók.

## Szerencsétlenség a vadászaton.

Nagy szerencsétlenséget okozott Szenttamáson egy gondatlan vadász, aki így lövészel 4 munkást súlyosan megsebesített.

Az eset úgy történt, hogy Gavanszki Lukácsné és Prisics Lenka felnőtt leányaikkal a község közelében levő krumpli földjükön dolgoztak. Amint a szedést végezték, arra jött Manojlovics Milán vadász. Gavanszki Lukácsné látván a haza felé haladó vadászt, hogy a munkára biztassa leányát, azzal ijesztte, hogy ha a krumplit szorgalmasabban nem szedi, úgy a közeledő bácsival rálövet. És meg is tette a tréfát odakiáltva Manojlovicsnak, hogy lölje le leányát és vele dolgozó társnőjét. Manojlovics szót fogadva, üresnek vélt fegyverét 20 lépérről az egy csomóban dolgozókra sütötte; nagy volt a lövés után a rémület, mert az elsütött csőben volt négyes töltés, söréte a dolgozók testébe furódott és rajtuk életveszélyes sérüléseket ejtett. A gondatlan vadász látván rémes tettét, fegyverével öngyilkosságot követett volna el, ha abban az odasietett munkás nép meg nem akadályozza.

A súlyosan sebesülteket az összesereglett nép szállította haza, hol az első segélyt míg a községi orvos a hívásra meg nem érkezett, Barakovich Lajos gyógyszerész buzgó igyekezettel nyújtotta. A sebesültek közül legsúlyosabban Prisics Lenka 13 éves leánya sérült meg, kinél az egyik sörét a szemgolyó alá furódott, három pedig a nyakába ment. Valamennyi sebesültön csak orvosi műtéttel lehet segíteni.

Manojlovics Milán a községhezánál sirva panasolta el szerencsétlen tettet. Az épen rendes havi hivatalos szemle utján kinlévő óbecsei főszolgabíró hallgata ki megadva a vizsgálat érdekében szükséges utasításokat a községi előjáróságnak. Az esetet a kir. ügyészségnek is bejelentették.

## A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

London, szept. 23.

Tokióból jelentik: Togo admirális Port-Arthur előtt az eddiginél sokkal éberebb figyelő álláspontban van. A blokád szigorubb, mint eddig. Csaknem minden nap megerősített felderítő szolgálatot végez. Az orosz hajóhad állapota Port-Arthurban min-

den javitgatás mellett is reménytelennek tekinthető. Komoly harcra képtelen és a japánok véleménye szerint nem lehet szó a kihajózásról.

**Tokió, szept. 23.**

Az oroszok átkeltek a Hunhó folyamon és sikerült nekik azon három hidat verni. Az idő váratlanul kiderült, ami a hadműveletek teljesítésére fölötte kedvező. Az orosz táborban a hangulat ismét nagyon bizalommal teljes.

**Tokió, szept. 23.**

A japánok 19 ike óta Port-Artur előtt ismét három erődöt vettek be. A Port-Artur ellen való roham néhány napig szünetel, de aztán teljes energiával megtörténik.

**Pétvárvár, szept. 23.**

A 8. hadtest mobilizálásán kívül az odesszai kerületben két tartalék dandárt kiegészítettek gyaloghadosztályllyá. Ezenkívül a cár elrendelte, hogy nyolc nap leforgása alatt még öt gyaloghadosztályt lássanak el tüzéséggel. A csapatok szállítása folyamatban van.

**Páris, szept. 23.**

A New-York Herald helyi kiadása jelenti Szjüülból, hogy a japán hatóságok három koreait kivégeztek, a mikor az új szjüüli-fióli vasuti vonalat rongálták meg. A koreaiakat augusztus 27-én fogták el. A vizsgálat kiderítette, hogy a koreaiak oroszbarátok zsoldjában állottak.

**Páris, szept. 23.**

Több lap azt a hirt jelzi Pétervárról, hogy Stössel tábornok neje a japánok utolsó támadásakor, a mikor a tisztek nejeikből és leányaikból álló ápolónőcsapat élén ki volt téve az ellenséges tűznek, vállán megsebesült. Sebesülése könnyű természetű.

**Páris, szept. 23.**

A Matinak jelenti Csifuból, hogy Radzivil herceg és Krisztofon orosz hadnagy Kuropatkin tábornok főhadiszállására utaztak, hogy Stössel tábornok fontos leveleit kézbesítsék. A két tiszttel postagalambokat visz magával, melyeket Kuropatkin tábornokkal való összejövetel után akarnak elbocsítani.

**London, szept. 22.**

A Daily Telegraphnak jelenti Tokióból: Hir szerint Kuropatkin tévedett ama feltevésében, hogy a liaojangi vashidat elpusztították. Csak a faalkotó részeket égették el. A hadi tudósítók az ütközet utáni átmentek a hidon. Az oroszok a vasutat Dalmi és Liaojang között csak kis mértékben rongálták meg.

## TAVIRATOK.

**A fővárosi hírlapirodalom köréből.**

**Budapest, szept. 23.** Hírlapirói körökben elterjedt hírek szerint az *Egyetértés*-t egy részvénytársaság fogja átvenni, melynek élén Szemere Miklos áll. Polonyi Gézáról pedig azt beszélnek, hogy napilapot indít függetlenségi programmal.

**Visszatért kivándorlók,**

**Trieszt, szept. 23.** Az osztrák-amerikai egyesült hajózási társulat

és Cusolic testvérek Frida nevű gőzöse, mely mult hó 30-án indult el New-Yorkból, 30 dalmáciái és horvát kivándorlót hozott vissza, kiknek Amerikában nem engedték meg a partraszállást. Ezenkívül a Frida gőzös Nápolyban még tíz görögországi kivándorlót vett fel a Giulia gőzösről, kiket ugyancsak nem hagytak kiszállani New-Yorkban.

## Nagy szerencsétlenség hidépítésnél.

**Budapest, szept. 23.** New-Yorkból táviratozzák: Grife (indián territorium) közelében egy vasuti hidépítő állásai összedőltek és 40 ember a Grand Riverbe esett. Hir szerint huszan életüket veszítették.

## Politikai gyilkosság.

**Budapest, szept. 23.** Konstantinápolyból táviratozzák: Kumanovában agyonlőtték Aze volt bolgár és utóbb a szerb párthoz tartozó tanítót, akit most akartak kinevezni rendőrhivatalnökká. Megöletését, valamint a jelzett többi dokosinjei gyilkosságát a bolgár bizottság rovására írják. Az utolsó időben elkövetett gyilkosságok és fenyegetések azt bizonyítják, hogy az akciót előkészítő tulzó elemek, a bandák alakítására elégtelen lévén ember és anyag, egyes gyilkosságokkal s kegyetlenkedésekkel akarnak félelmet kelteni. A tetteseket és társaikat ritkán lehet kikutatni. Az üldözések és kutatások közben a békés bolgár lakosság szenved.

## Merénylet egy városkapitány ellen.

**Budapest, szept. 23.** Pétervárról táviratozzák: Az orosz távirati ügynökség jelenti Odeszából 21-éről: Ma a rendőrkapitány ellen az utcán merényletet követtek el. Egy ismeretlen a városkapitányra rálőtt revolveréből, de a lövés nem talált. A megtámadott maga fogta el a merénylőt és lefegyverezte. A merénylőnél, ki vallani nem akart, egy tör is találtak.

## TANÜGY.

**A szabadkai tanítónőképző-intézet értesítője.** Ma jelent meg a szabadkai állami tanítónőképző-intézet értesítője. Az értesítő már új beosztásával is meglep. Az igazgatóné dr. *Weszelyné Balajthy Ilona* az értesítő összeállításában mostanig követett rendszertől eltért, s új rendszerben állította össze a felölt anyagot úgy, hogy az érdeklődő néhány perc alatt teljes áttekintést szerezhet a könyv tartalma felől. A munkát az iskola év történelme vezeti be. Ezt követik a képzőintézet állapotáról szóló, világosan áttekinthető rendszerben összeállított adatok. A III. fejezet a képzőintézet működésével foglalkozik; a IV. fejezet a tanképesítés adatait öleli föl. Eszerint képesítőre bocsátottak 61 növendéket, akik közül nyolcan nyertek egyik másik tantárgyból elégtelen osztályzatokat. Az eredmény tehát jó, ami szintén az intézet vezetőjét és tanárikarát dicséri. Az V. és VI. fejezet a gyakorló iskolával foglalkozik. A VII. a továbbképző

tanfolyam lefolyásáról referál rendszeresen és kimerítően. A végső fejezet a felvételi feltételeket közli. A munka nyomdai kiállítása olyan, aminőt Szabadkán eddig még nem láttunk.

## Irodalom.

**Szépirodalmi lap nálunk.** Szellemi életünk sivársága mellett is örvendetes jelenség, hogy a vidéken is akadnak néha vállalkozók, akik szépirodalmi lapot indítanak meg. Szabadkán van most egy ilyen lap megindulóban, amelynek első száma dr. Csillag Károly ügyvéd és író szerkesztésében „Bácsország“ címmel október 1-én fog megjelenni. A lap negyedévi előfizetési ára 3 korona.

— **Herczeg Ferencz-album** lesz a Gajári Ödön szerkesztésével megjelenő Az Ujság független politikai napilap legközelebbi husvétii ajándéka. Karácsonyra pedig gyönyörű naptárral kedveskedik minden előfizetőjnek kivétel nélkül. Az Ujság, melynek állandó főmunkatársai: Herczeg Ferencz, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán, nem csak értékes ajándékokkal lepi meg előfizetőit, hanem kitűnő lapot, is ad mely értesültség hírszolgálat, és bő tartalom dolgában a legfokozottabb igényeket is kielégíti. Ennek tudható be Az Ujság-nak páratlanul gyors elterjedése és közkedveltsége az egész országban. Az Ujság előfizetési ára: 1 óra 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 korona. Megrendelő cím: Az Ujság kiadóhivatala. Buda-VII. Kerépesi ut 54 sz.

## MULATSÁGOK.

**A m. á. v. altisztikőr estélye.** A m. á. v. altisztikőr kebelében alakuló műpártoló osztály október hó elsején hangversenyt rendez a Pestszálloda nagytermében. Az estély műsora a következő: I. Oszkár menyemenetele, irta és felolv. cigányzene kíséret mellett *Zsedényi Aladár* ur szék. f. v. tanár. II. Rubinstein „Tarantella“, zongorán előadja *Kepes Flóra* k. a. III. „Volapük“ vig monológ, előadja *Hutka Jenő* ur. IV. „Teszem fel azt“ duet a koldus deák operetből, éneklék *Szigeti Jenőné* urnő és *Schreier Paula* urhölgy. V. Három a Daru, elbeszélő költemény *Tompa Mihálytól*, előadja *Pietsch Ferencné* urnő. VI. Stradella „Aria“, éneklék *Wesztermajer Matild* urhölgy, zongorán kíséri *Maczák Manó* zenedei tanár ur. VII. Zsádányi Armand, Czinka Panna, Hallgató és ábránd népdal változatokkal. Hegedűn előadja *Klassik Lehel* főgimn. énektanár. Zongorán kíséri *Maczák Manó* zenedei tanár ur.

## SZÍNHÁZ.

**Színügyi bizottsági ülés.** A színügyi bizottság f. hó 27-én, kedden délelőtt 10 órakor ülést tart. Az ülés tárgya Pesti Ihsz Lajos színigazgató kérvénye, amelyben a színház renoválási munkálatainak megsürgetését kéri, továbbá az új társulat névsorának bemutatása.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

**Gyermekgyilkos anya.** Ladányi Verona magyarkanizsai leány házasságban élt egy ugyanottani legénygyermekkel. A törvénytelen házasságból

két gyermek származott. Az első még csak megtúrte, de mikor a második is megszületett, megsokalta az áldást és az újszülött nyakát elvágta. A szörnyettre csak egy hónap múlva jöttek a nyomára és a bestiális anya ellen azonnal megindították a büntető eljárást. A mai főtárgyalás alkalmával a vád beigazolást nyervén, vádlottat gyermekölés büntetésében bűnösnek mondotta ki a törvényszék és ezért hét hónapi börtönrre ítélte.

**A hirhedt verekedő.** A topolyai bicskások is az elsők között ismerik Tölgyesi Arthurt, aki már a fegyházban is ült viselt dolgaiért. Május 22-én ismét alkalma nyílt a virtuskodásra. Unokaöcse ugyanis elpanaszolta neki, hogy gazdája Lőrinci János rosszul bánik vele és megverte. Lőrinci meglátva őket, amint beszélgetnek, hozzájuk ment és alkalmozottját kétszer arcul ütötte. Tölgyesinek sem kellett több, bicskát rántott és három helyen megszurta Lőrinci karját, Kovács Albertnek pedig, aki a botot akarta a kezéből kiütni a hátába szurt, Egri Józsefet, aki szintén Lőrinciék segélyére sietett, bottal hagyta helyben. A mai tárgyalás alkalmával vádlott Kovács Albert súlyos testi sértés büntetés, Lőrinci János pedig súlyos testi sértés vétségében mondatott ki bűnösnek és ennek alapján hét havi börtönrre és 20-20 korona pénzbüntetésre ítéltetett.

## Átköltözés miatt

a ratáron levő

**egyiptomi szivarka hüvelyek**  
mélyen leszállított árban  
nagyban és kicsinyben eladatnak

**Lőw Zsigmond**

rövid- és szabókellékek üzletében

Farkas J. fűszerkereskedő üzletével szemben, fiakkerosok megálló helye.

## REGÉNY CSARNOK.

**A LEÁNY-VOJVODA.**

Irtá: **Dugovics Imre.** 25.

— Tudom, emlékszem még kifakadásaira. Hidd meg Blagojó, nagy lelki megerőltetésembe került a higadtság megőrzése. Pedig láttam, hogy Zsenót legyőzi lelkének bizalmatlankodása.

— Csak legalább Dobráról hozott volna hirt.

— Azt hiszem, bántotta ez is. O, aki hir nélkül nem szokott soha visszajönni, a Dobra forrásához hir nélkül jött. Bántotta, hogy napokig járt Szófiába, kutatott, keresett a környékben talán életének kockáztatásával és Dobráról még sem tudott meg semmit sem. A többiek eleget tettek megbízatásaiknak. Falujából

mindenki meghozta a hirt, mindenki tudott reményt keltő, biztató híreket mondani, csak ő nem.

— Igazad van vojvoda. Igaz, hogy a hirt hozók elmondták azt is, hogy a nép zömének valóját megméltelyezték már Pazvanó ígéretei, csábításai, de mindegyik kezeskedett tiztizenöt junákért (vitézért).

— Ez azután még jobban ingerelte, folytatá a vojvoda Blagojó szavait. Félt, hogy a nép lehangoltsága még azt a néhány embert is megméltelyezi, s ez a halál közeledését jelezi. Ezért akarta a toborzást és a nyílt támadást haladéktalanul megkezdeni. Türelmetlenségét csak fokozhatta, hogy Dobrát nem találja, akiben még bizik feltétlenül. Ezért is boszut lihegett.

— Drágán, aki a két janicsár vesztének hírére vitte Kúsztenkilbe, a találkozásra nem jöhetett vissza. Türelmetlenkedett azért is, hogy nem hallhatta Drágán ajkairól az ozmanok dühét, a janicsárok veszte miatt.

— Ezt már meg sem hallhatja, szólt a vojvoda remegő hangon. Bajtársunk rossz helyen mondta el a hirt. Nem volt ideje a menekvésnek. Jabelkarov szerencséné minden oldalon elállták az útját. Tudod milyen a hajduk. Ahelyett, hogy a pasa elé vezettette volna magát, dühében a szerencsének rontott. Adáz küzdelem árán vették el tőle handzsárját. Maguk a janicsárok leszárták el nekem, mikor találkozásunk után Kúsztenkilbe jártam, hogy megtudjam, minő hatást gyakoroltak a janicsárok hírei a kúsztenkili pasára. A pasa karróba huzatta Drágánt.

Ezt az utolsó mondatot összeszorított ajkakkal suttogta a vojvoda, ököibe szorítva kezeit.

— Ha előbb érkezem Kúsztenkilbe, folytatta beszédét a vojvoda, talán megmenthettem volna. Elkéstem.

— Egygyel több áldozat vérekiált bosszuért, kiáltotta Blagojó öklét rázva. Nem is késekedhetünk sokat, vojvoda. A visszatartott boszu emészti meg utoljára is erőnket.

— Blagojó, amit megengedhet magának Zsenó, azt te nem engedheted meg magadnak. Te ismered terveim javát. Neked nincs okod bizalmatlankodnod. Elmondtam neked azt is, mit csinál most a kúsztenkili pasa. Tudod, hogy amikor a két janicsár megvitte Pazvanóról és a szófiái pasaság bolgárainak hangulatáról a híreket, a pasa nyomban izenetet küldött Cárigrádba. Azt meg sejtjük, hogy mi lesz az izenetre a szultán parancsa. A kúsztenkili pasa már is készül, hogy a szultán parancsát haladéktalanul végrehajthassa, hogy Pazvanót, aki most már a szultán előtt is lázadó, megtámadja és elűzze, vagy megölje.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

**GYAKORNOK**

felvétetik

**Kunetz Mór**

banküzletében.

**HIRDETMÉNY.**

Alulírott mint vb. **Raits Milán** csödtőmeg gondnoka közhírré teszi, hogy a tömeghez tartozó arany ezüst nemüekről szóló záloglevelek, három arany karék, egy óra, egy láncz, egy gomb, két brilliánt gyűrű és egy pár brilliánt függő *f. hó 24-én d. e. 8 órakor* Bende Ignác bírósági végrehajtó közbejöttével nevezett tömeggondnok ügyvédi irodájában elérveztetni fognak.

**Janiga János**, tömeggondnok.

**Cimbalom iskola öntanulásra.**

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a **KOVÁCS-fele legujabb cimbalom iskolából.** Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható **KOVÁCS JÁNOS** okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, **Erzsébet-körút 5. szám.**

**Kitünő szőlőzuzó**

az egész szüret tartamára, vagy csak a szükséges időre

**kölcsön vehető**

**Sefcsics Lajos**

asztalosnál.

**Katona Imréné**

**SZABADKÁN**

Vermes Károly-féle ház I. emelet 6.

Elvállal

**férfi- és női nyakkendő készítését javítását és tisztítását a legolcsóbb árban.**

Készít selyemből, a legmodernebb és legegységesebb kivitelben, az utolsó divat szerint.

Megrendeléseket elfogad és azokat gyorsan és pontosan teljesíti.

Az úri közönség szives figyelmébe ajánlja izléses munkáját, mely a külföldi — e szakmába vágó — készít ményeket és gyári czikkeket teljesen fölölselegessé teszi.

**Egy jó karban levő zongora**

jutányos árban

**azonnal eladó.**

Czim a kiadóban.

**KIS HIRDETÉSEK.**

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

**A ki eladni kíván:**

Butort,  
Zongorát,  
Bort,  
Gyümölcsöt,

Gabonát,  
Üzletet,  
Műhelyt,  
Lakást,

Üzleti helyiséget  
Nyaralót,  
Birtokot,  
Házat,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

**„Bácsme gyei Napló“**

kis hirdetési rovatát.

Bácsme gyei Napló ára 2 fillér kapható:

**Vig Zsigm. Sándor** könyv és papír kereskedésében főtér.

**Heumann Mór** könyv és papír kereskedésében főtér.

**Mezneries József** fűszer és csemege üzletében honvéd lakotanya mellett

**Tenner B.** chán tőzsde és járé-aru üzletében Kossuth-u.

**Erdélyi D. és Társa** dohány nagy tőzsde Kossuth utca

**Beek Sándor** fűszer és liszt üzlete a törvényszékkal szemben.

**Herezl József** fűszer és liszt üzlete Petőfi-utca sarkán.

**Krécsi A. Nándor** könyv és papír kereskedésében Deák-u

**Gerber Jakab** dohány tőzsde és esztergályos üzletében Kos uth u.

**Nojések Géza** fűszer és csemege üzletében Damjanich és Bercsényi utca sarkán.

**Spitzer és Klein** fűszer és csemege üzletében Rudics-u.

**PALICSON** Menezel Mihály

fűszer és csemege üzletében

**Kiadóhivatalunkoz intézett levelek csakis bélyeggel továbbíthatnak.**

**Férjhez mennék** egy tisztességes izr kereskedőhez, iparoshoz esetleg özvegy ember ez Csak azok pályázhatnak, akik egy jóra való és takarékos háziasszonyt, nem pedig len hozományt akarnak. Leveleket „Szorgalmas“ j. alatt a kiadóhivatal továbbít 526

**Egy szép barna** 24 éves izr. leány férjhez menne. Levelek „Barna“ j. alatt a kiadóhivatalba intézendők. 527

**Kézimunka** ke eskedés. A város legjobb helyén, leső házbér, biztos vevők és rendelőkkel — elutazás végett sürgősen eladó Cim a kiadóhivatalban. 528

**Jó házból** való fiu tanoncai felvétetik Deutsch Izidor, norinbergi diszmű és játékaru üzletében, Szabadkán, Kossuth-utca. 517

**Ellátást nyerhet** 2-3 ur egy jobb családnál. Cim a kiadóban. 446

**Parkett** előmunkás, ki parkett gyalugépeken a fries gyalulást teljesen érti, sürgősen kerestetik. Ajánlatok „Gőzfűrés“ címre Egerhát (Szilágy m.) küldendők. 525

**Jó** karban levő, keveset használt boros ürtartalommal rendkívül jutányosan eladnak B-ttelheim Márton bornagykereskedőnél Sátoralja-Ujhelyen.

**Lap** árusításhoz és kihordáshoz felvételnek asszonyok és leányok havi fizetés mellett. 515

**Fűszer** vagy vegyes engross üzletet keresek átvételre vidéki városban. Cim: „Kereskedő“ postrestante Veresmart Ugocea. 529

**Irnok** szőlőgazdasági irodában, keresztény, ki a magyar és német levelezésben kifogástalan, 80 kor. havifizetés, lakás mellett felvétetik. Bővebbet levélben Nagy Gábor, Nagy-Kágya.

**Gazdák figyelmébe!**



Manhattan rétkü.

Manhattan porral.

100 klg. 50 k r., 50 klg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 koronáért küldünk postán és bérmentve utánvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi raktár: Manhattan Electro hor Vállalat Bpe-t, VIII., Aggteleki-u. 15.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlálni, aki tehénitől és kecskétől több és jobb minőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egy szóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

**MANHATTAN**

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan meggyőződik a próbaküldeményt 5 koronáért küldünk postán és bérmentve utánvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

**Új asztalos műhely**

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben **V. kör Bajai-ut 787. sz.** alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő, jól berendezett **épület és butor**

**asztalos műhelyt**

nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat egyszerűtől a legdiszesebb kivitelben való elkészítésre a legjutányosabb árak és pontos kiszolgálás mellett. E téren szerzett sok évi tapasztalatom előre is biztositja a n. é. közönséget, hogy még a legkényesebb igényeket is teljesen kifogom elégíteni.

A n. é. közönség pártfogását kérve, maradok tisztelettel **MERTHLAJOS** asztalos mester.